

مریم او جاری: از جمله اهداف برنامه می‌توان به سفر ارزان خانوادگی، اصالت دادن به فرهنگ بومی هر منطقه و پرهیز از نگاهی که فرهنگ مرکز را به پیرامون برتری می‌دهد ترویج شیوه اکوتوریسم در گردشگری که بر اصالت زندگی بومی و دوستی با طبیعت تاکید دارد و... اشاره کرد

گزارشی از برنامه گردشگری کودکان در شبکه نهال پویا؛ «دو

بابچه‌ها دور ایران

دی ۹۷ بود که قرار شد يك برنامه گردشگری مخصوص بچه‌ها روی آنتن برود. اتفاقی که نتیجه آن «دورت بگردم ایران» و پخش آن از شبکه کودک در تعطیلات نوروز ۹۸ شد. در هر قسمت از این مجموعه دوربین با خانواده‌ای همراه می‌شود و در کاروان معروف قصه، ماجراهای سفر را از زبان بچه خانواده روایت می‌کند. می‌توان گفت این برنامه جزو اولین و مهم‌ترین تولیداتی است که به این شکل با بچه‌ها همراه می‌شود و شهر به شهر ایران را از نگاه آنها می‌بیند. همه اینها باعث شد تا ما هم سراغ تیم تولید این مجموعه برویم و با آنها گپ و گفتی داشته باشیم.

مریم او جاری، سردبیر و نویسنده دورت بگردم ایران است که از ابتدای این مسیر با او همراه بوده و این روزها هم مشغول پیش تولید احتمالی فصل بعدی است. در ادامه می‌توانید این گفت‌وگو را بخوانید.

❗ اگر موافقید از ابتدای ماجرا شروع کنیم؛ این قصه از کجا شکل گرفت؟

ایده برنامه الهام از برنامه «باماشین» بود که همکارم حسن حبیب‌زاده - که الان هم تهیه‌کننده «دورت بگردم ایران» هستند، ساخته بودند. «باماشین» يك شوی سفری خانوادگی بود و بعد به سفارش شبکه کودک قرار شد که يك باماشین کودکانه ساخته شود تا این سفرها از زاویه دید بچه‌ها روایت شود. این طور بود که ابتدای کار با ایده ساختن يك برنامه در حوزه گردشگری کودک شروع کردیم، ولی در ادامه طراحی ابعاد دیگری هم به آن اضافه شد که شرایط را پیچیده‌تر می‌کرد.

❗ این برنامه چه هدف و نگاهی را دنبال می‌کند؟

برشمردن يك هدف خاص برای این برنامه کار دشواری است. همان‌طور که در بخش قبلی گفتم، هدف اولیه ما ساختن يك برنامه در حوزه گردشگری کودک بود. خب این هدف يك حوزه گسترده دارد و اهداف جزئی زیادی را دربرمی‌گیرد. به عبارت دیگر برای هر يك از ابعاد سفر می‌توان حالات مختلفی را متصور بود که ما باید معین می‌کردیم که انتخابمان نمایش کدام حالت است، مثلا باید معین می‌کردیم که تعاملمان با جامعه بومی چطور خواهد بود؟ و... علاوه بر اینها از جمله اهداف برنامه می‌توان به سفر ارزان خانوادگی، اصالت دادن به فرهنگ بومی هر منطقه و پرهیز از نگاهی که فرهنگ مرکز را به پیرامون برتری می‌دهد، تعامل بین دو خانواده همسفر که عادات متفاوتی دارند، ترویج شیوه اکوتوریسم در گردشگری که بر اصالت زندگی بومی و دوستی با طبیعت تاکید دارد و... اشاره کرد.

❗ و اما ساخت رئالیتی شو به خودی خود سختی‌هایش را دارد، کمی از پیچیدگی‌های تولید چنین کاری آن هم برای کودکان بگویید.

این سؤال از آن سؤال هاست که جوابش مثنوی می‌طلبد. دقیقا همان‌طور که شما فرمودید ساختن رئالیتی شو سختی‌های فراوانی دارد. چون اساسا

دو بعد متضاد دارد که فقط وقتی در تعادل قرار بگیرند می‌توان گفت که يك اثر موفق تولید شده. آن دو بعد هم از جنس جبر و اختیار است. یعنی مادر عین این‌که به مسافران مان آزادی عمل می‌دهیم، ولی خب برخی موقعیت‌ها را هم طراحی می‌کنیم. یعنی آنها در موقعیت‌های طراحی شده رفتارهای آزادانه دارند.

همان‌طور که گفتید پیش بردن این ماجرا با بچه‌ها خیلی خیلی دشوارتر است. از ناخموانی اقتضائات تولید برنامه با خواسته‌های بچه‌ها (مثل

جابه‌جا شدن زمان غذا و خواب) بگیرید تا این‌که مثلا ممکن است ما موقعیتی را طراحی کنیم و برای اکثر بچه‌ها جذاب باشد، ولی برای کودکان همسفر ما جذاب نباشد به هر حال ما نمی‌توانیم و صد البته نمی‌خواهیم که چیزی را به آنها تحمیل کنیم و دیگر این‌که برای بچه‌ها مهم است که چه تصویری از آنها دیده می‌شود. به هر حال در زمان پخش برنامه دوست و خانواده و... آنها را می‌بینند و احتمالا درباره آنها نکاتی را خواهند گفت. این تمایل به خوب دیده شدن و خوب قضاوت شدن از طرف بچه‌ها آنها را از

۲ آشپز و آشی که نه شور شد نه بی‌نمک

به واسطه گردش که در سفر هست، وجود داشت و کم‌کم این استعاره کامل شد تا به عنوانی که امروز می‌بینید، رسیدیم.

به گفته این کارگردان، پیش تولید و تعیین معیار برای انتخاب خانواده‌های جدید ادامه دارد. او درباره این معیارها بیان کرد: من به شخصه معتقد بودم خانواده‌ای که انتخاب می‌کنیم، زندگی سالمی داشته باشد و زمانی که جلوی دوربین می‌رود، این

زندگی نمایشی نباشد. همچنین برخورد خلاقانه و صمیمی با بچه‌هاشان داشته باشند، با همه اینها اصل ماجرا این است که این انتخاب جریان سخت و پیچیده‌ای است و ما همزمان باید موارد زیادی را برای آن در نظر بگیریم، به همین دلیل نمی‌شود ربات گونه رفتار کنیم. در کنار اینها اتفاق دیگری وجود دارد و آن هم این که لحظاتی از این روایت در بخش‌هایی تصویرسازی شده و شخصیت کارتونی هر خانواده، همراه با توضیحات ویژه‌تری که از زبان بچه خانواده بیان می‌شود در قالب این پویانمایی‌ها به نمایش در می‌آید. به گفته چیت‌ساز برای این بخش تلاش بر این بوده که نگاه بچه‌ها به موضوعات بیشتر نشان داده شود.

این که روایت‌هایی که در برنامه با صدای بچه‌ها پخش می‌شود، چه قدر نوشته شده و چه قدر توسط خود آنها گفته می‌شود، سؤالی بود که چیت‌ساز آن را تعامل دوطرفه دانست.

گفت‌وگو با نازنین چیت‌ساز کارگردان دورت بگردم ایران

از نازنین چیت‌ساز، کارگردان این برنامه درباره حضور دو کارگردان برای دورت بگردم ایران پرسیدیم. او پاسخ داد: ما چند سالی است که با هم کار می‌کنیم. در این فضا هدایت بعضی بخش‌ها به عهده من و برخی دیگر به عهده او بود، جریانی که به واسطه آن تقسیم کار جالبی اتفاق افتاد. آقای حبیب‌زاده بیشتر عملگر است و من به اصطلاح کمال‌گراتر هستم؛ یعنی برای انجام کاری زمان بیشتری را صرف پیش‌بینی‌ها و ایده‌های قبل از اجرا می‌کنم. در نهایت هم انگار این ترکیب و نوع نگاه متفاوت به يك تعادل رسید.

چیت‌ساز معتقد است که با همه اینها چالش خاصی در این بین وجود نداشته و این تعامل به شکلی هم‌افزا بوده و باعث پیشبرد هر چه بهتر برنامه شده است.

او در بخش دیگری از صحبت‌هایش در مورد عنوان برنامه گفت: در ابتدا که مشغول ایده‌پردازی بودیم، روند این جریان به شکلی پیش رفت که اول به مفهوم گشتن دور چیزی فکر کردیم، چرا که در آن ایهام لطیفی

گفت‌وگو با حسن حبیب‌زاده تهیه‌کننده و کارگردان برنامه

سفر، ایرانگردی و سبک زندگی خانواده‌های ایرانی که ایده اصلی است که حسن حبیب‌زاده، تهیه‌کننده برنامه به آن اشاره کرد. او می‌گوید: ما با این ایده کاره کردیم و ابتدا برنامه‌ای شکل گرفت که در فضای بخش‌هایی از آن را پخش کردیم، حرکتی که مقدمه دورت بگردم ایران شد. در ادامه شبکه کودک بعد از دیدن خواست تا چنین برنامه‌ای را برای بچه‌ها بسازیم. اتفاقی که امروز می‌بینید، رسیدیم. علاوه بر اینها به يك برنامه سفر محور آن هم با خانواده‌ها در تلویزیون چرا که اغلب این تولیدات در فضاهای مختلف ام مجردي و دوستانه شکل گرفته است.

شهرها و مسیرهایی که شهرت کمتری دارد و خیلی مناطق است که برای این سفرها انتخاب می‌شود، حبیب‌زاده درباره‌اش گفت: بخشی از کار ما تعامل و مردمی است که در جاهای مختلف زندگی می‌کنند دلیل مکان‌هایی را انتخاب می‌کنیم که بکرتر باشند قابلیت تبدیل شدن به منطقه گردشگری را دارند